

Lhůta

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Plzeň

Nadmořská výška: 445 m n. m.

Počet obyvatel: 198

Adresa URL: www.obec-lhuta.cz

Okres: Plzeň-město

GPS souřadnice: 49.701270N, 13.528810E

První pís. zmínka: 1366 (655 let)

PSČ: 332 01

Historie obce Lhůta

První písemná zmínka o obci je z roku 1366. První historicky doložený záznam o osídlení této oblasti spadá do doby raného středověku. Jméno obce Lhůta, dříve používáno Lhota, jinak též Lehota, je odvozeno od slova lehkost, stejně jako ulehčení či svoboda. Lhotou byla tedy vlastně svobodná doba (28 let), kdy majitel pozemku po dohodě tento pronajímá jinému člověku do vypršení "lhoty" za to, že pozemek na vlastní náklady zúrodní. Právním osazovatelem pak bylo půdu až do uplynutí 28 let bezplatně a svobodně užívat pro vlastní účely. Tento způsob byl dříve velmi oblíben a brzy byly "lhotou" obdělány a osazeny velké plochy země. Nové osady, které v tomto období vznikaly se dosti často Lhota jmenovaly. První Lhota v Čechách vznikla v roce 1299 u Chocně a již v roce 1880 bylo jen území Čech osad tohoto jména celkem 332. Samotná obec nesla jméno Lhota až do roku 1924, kdy bylo její jméno zemskou školní radou na základě historických údajů změněno na Lhůta. Obec byla založena v roce 1366 jako feudální zemědělská ves, a možná ještě nedlouho předtím, jako kolonizační vesnice na západním okraji lesního masivu Brd. V roce 1383 byl majitelem Lhoty Aleš z Pokonic, který byl současně správcem hradu Vlčtejn. Obec v té době k hradu náležela společně s dalšími vesnicemi Chlumčany, Chouzovy, Olešná, Holoubkov, Třebín, Sloupek, Přívětice, Zhoř, Milínov, Vlkov a Nezvěstice. Tento rozsáhlý statek vlastnil významný jihočeský rod Rožmberků a drobní zemaní, mezi něž patřil i Aleš z Pokonic, stáli v jejich žoldu. Další dostupné záznamy o osudech Lhůty pocházejí z roku 1604, kdy se paní Mariána Kokořovcová ze Svárova na Štáhlavech stala majitelkou rozsáhlého statku nebílovského, k němuž v té době Lhůta patřila. Historické prameny dále zmiňují osudy obce v době třicetileté války podrobněji. V té době prý územím táhlo velké vojsko a obyvatelé Lhůty i přilehlých vesnic jako Cháchova, Cáchova, Mokrouš a dalších, prchali před tímto vojskem neznámo kam. Vojsko pak našlo vesnice již zcela opuštěné. Po válce, v rámci obnovování hospodářství země, osidlovali panovníci zpustošené obce obyvateli z jiných krajů. Obec Cháchov, jejíž zbytky se nachází v lese, se již nepodařilo obnovit a definitivně zanikla. Stejný osud postihl i obec Cáchov, o jejíž poloze se však nedochovaly žádné bližší informace. Existují zde i jisté indicie o tom, že by Cáchov mohl být jakýsi předek Lhůty, jelikož poloha a zbytky zaniklé obce nejsou nikde doloženy. Jediným nezlomným důkazem jsou dva zvony pocházející právě z oněch zaniklých obcí, jimiž byla osazena původní kaplička stojící v obci Lhůta na návsi. V roce 1624 se o majetek paní Mariány podělili její synové. Jiří Petr si ponechal štáhlavskou část a Kryštof Karel dostal nebílovskou. Štáhlavská část Jiřího Petra zahrnovala obce Lhotu, Štáhlavy, Plzenec, Sedlec, Štáhlavice, Rakovou, Nevidlo a Nezbovčice. Po smrti Kryštofa Karla vládly zatím na Nebílovech poručníci jeho syna Jana Adama, který zemřel bezdětný roku 1670. Nebílovský velkostatek po něm zdědila jeho matka Ludmila Markéta, podruhé provdaná Příčovská a sestra a bratři z druhého manželství. V roce 1673 od nich odkoupil celý

statek Servác Engl z Englfusu a po smrti otce zde byli pány nejprve Bernard a po něm Arnold Alois, kteří nechali postavit barokní kapli sv. Vojtěcha na Planinách. Arnold Alois prodal Nebílovy i s příslušnými vesnicemi již roku 1685 Janu Jindřichovi Kokořovcovi, který vše připojil ke Štáhlavům. Jan Jindřich byl však zadlužený, a tak roku 1705 odprodal nebílovský díl Adamovi ze Steinu, generálu benátské republiky, jenž nechal postavit v Nebílovech na místě staré tvrze krásný zámek. Ani Štáhlavy si Kokořovci neponechali a roku 1710 prodali panství Antonii Josefě Černínové, která roku 1715 rozšířila svůj majetek ještě o nebílovské panství. Tak byly nebílovská a štáhlavská část opět spojeny a definitivně vytvořily rozsáhlé panství Štáhlavské. Ono panství zdědil Heřman Jakub Černín, který zemřel roku 1784. Pod správou jeho syna Vojtěcha byl postaven zámek Kozel a upraven zpustlý zámek v Nebílovech. Vojtěch zemřel roku 1816 bezdětný a majitelem celého panství se stal Hrabě Kristián Valdštejn, v jehož rodu panství, včetně obce Lhůty, zůstalo až do zániku feudalismu roku 1848 a velkostatek do roku 1945. O životě obyvatel obce Lhůty toho není mnoho známo. Po třicetileté válce došlo k znovu osídlování obce a to, zčásti obyvateli ze zaniklých vesnic, odkud snad pochází příjmení Šmolík, Voves, ale v převážné míře Němci z Bratrštánu. V roce 1873 byla na okraji obce postavena obecní škola a 6. října v roce 1895 na základě rozhodnutí valné hromady občanů vsi byl založen Sbor dobrovolných hasičů, který působí dodnes a jehož činnost zaznamenala mnoho úspěchů nejen na poli profesním ale i vzdělávacím a v oblasti jiných všeobecně prospěšných činností. Vlastní obec je urbanisticky koncipována jako rostlé venkovské sídlo s centrální osou zhruba v severojižním směru, sledující úžlabinu horního toku Lhůtského potoka. Na tuto trasu je téměř kolmá dopravní trasa tvořená hlavní silnicí.

